

Univerza v Mariboru

Univerzitetna knjižnica Maribor

Vesna Lorenc, Sandra Kurnik Zupanič

UČBENIK ALI „BESTSELLER“:

bralne navade študentov Univerze v Mariboru

Kongres ZBDS, Podčetrtek, 27. – 29. 9. 2017

Uvod

- Strategija razvoja UKM 2015-2020
- 15 strateških ciljev na 9. razvojnih področjih
- Cilj 5: UKM pozna potrebe svojih uporabnikov
- Cilj 6: Oblikovanje virtualnega sveta znanja
- Podatki o izposoji gradiva → nabava gradiva

Izhodišča za izvedbo raziskave

- Raziskave Knjiga in bralci
 - na videz stabilne bralne navade
 - 1/3 nebralcev
 - izključijo učbenike
 - omejena na splošne knjižnice

Izhodišča za izvedbo raziskave II

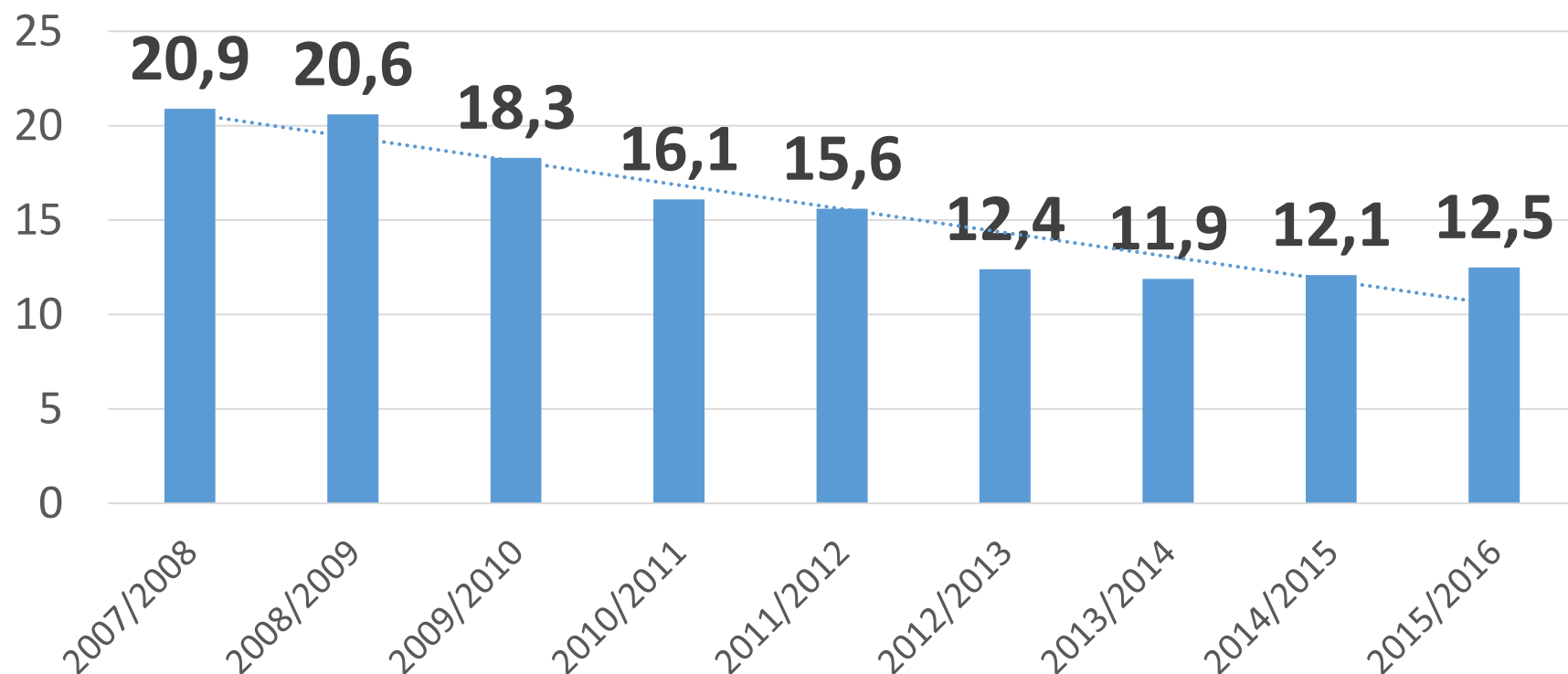
- Raziskave v domačem okolju
 - študijska literatura / leposlovje
 - tiskano ali elektronsko študijsko gradivo?
- Tuje raziskave:
 - zaradi drugih študijskih obveznosti manj branja študijskih gradiv
 - branje v prostem času v upadu

Zadovoljstvo uporabnikov UKM

	13/14	14/15	15/16
Zakaj obiskujete UKM?			
– zaradi izposoje in uporabe študijskega gradiva	90,6 %	89,1 %	88,3 %
– zaradi izposoje in uporabe gradiva za prosti čas	47,6 %	50,1 %	52,3 %
Kako ste zadovoljni z zbirko učbenikov in ostalega študijskega gradiva?			
- sem zadovoljen	55,7 %	51,3 %	57,8 %
- sem zelo zadovoljen	33,6%	36,3 %	33,2 %

- Predlogi uporabnikov:
 - večje število izvodov študijskega gradiva
 - „sprostitev“ čitalniškega gradiva
 - hitrejša nabava aktualnega gradiva

Izdatki za nakup gradiva v UKM

Delež izdatkov knjižnice za nakup knjižničnega gradiva glede na celotne prihodke knjižnice

Izdatki za nakup gradiva v UKM II

Delež izdatkov za nakup podatkovnih zbirk glede na celotne izdatke za nakup knjižničnega gradiva

11/12	12/13	13/14	14/15	15/16
23,41 %	36,31 %	45,70 %	51,09 %	58,57 %

Izdatki za nakup gradiva v UKM III

Prirast knjižničnega gradiva po načinu nabave (inv. enote)

	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16
nakup	6.255 (17 %)	2.639 (8,4 %)	1.855 (5,7 %)	1.251 (4,8 %)	1.337 (4,6 %)
obvezni izvod	26.829	24.751	26.655	21.710	22.168
zamena, dar	3.655	4.141	3.893	3.142	5.790
skupaj	36.739	31.531	32.403	26.103	29.295

Učna zbirka in obrat knjižnične zbirke

- Zbirka učbenikov
- Dvojnice
- Krčenje finančnih sredstev
- Inkorporacija
- Razmerje med številom izposoj enot knjižničnega gradiva in celotnim številom enot knjižničnega gradiva
- 0,44 (od 100 enot, 44 izposojenih)

Nabavna politika UKM

- Strokovni standardi in priporočila za organizacijo, delovanje in evalvacijo visokošolskih knjižnic →
- Pisni dokument kot izhodišče načrtovanja izgradnje in upravljanja zbirk knjižničnega gradiva

Dokument o nabavni politiki UKM (2014)

- Trojna vloga UKM
- Prednost pedagoškemu in znanstveno raziskovalnemu procesu
- Dopolnjevanje bibliografije univerze
- Podlaga: študijski programi vseh stopenj
- Delitev sredstev za nabavo (kriterij št. študentov in raziskovalcev posameznih članic univerze)

Okolje knjižnice

- Primarna in sekundarna ciljna skupina
 - študenti in zaposleni na UM
 - preostali zainteresirani uporabniki

Število aktivnih uporabnikov Univerzitetne knjižnice Maribor

	2014	%	2015	%	2016	%
Študenti	9.368	64	9.312	62	7.133	60
Zaposleni na univerzi	637	4	809	5	634	5
Študenti in zaposleni skupaj	10.005	68	10.121	67	7.767	65
Ostali	4.703	32	4.939	33	4173	35
Skupaj	14.708	100	15.060	100	11.940	100

Raziskava

- S kakšnim namenom si študentje Univerze v Mariboru izposojajo gradivo v UKM?

Omejitve pri izvedbi raziskave

- Cobiss2/Izpisi
 - sestava pravih parametrov zapletena
 - ne dobimo podatkov za vse študente hkrati kaj so si izposojali
- Cobiss3/Izposoja
 - izbira parametrov lažja
 - manjkajo podatki o članih in o gradivu
 - prekratek časovni razpon (od marca 2017)

Vzorec

- 10 naključno izbranih študentov iz vsake fakultete UM s sedežem v Mariboru; skupaj 120 študentov
- Izpis izposoj v obdobju od 1. 1. 2014 do 25. 2. 2017
- Ročna analiza

Hipoteze in ugotovitve

- Večina študentov UM, ki so vpisani v UKM, si izposoja gradivo.
 - **Da, skoraj 75 %.**
- Študentje UM si v UKM izposojajo predvsem gradivo, ki ga potrebujejo za študij.
 - **Kar 83 % gradiva je študijske narave.**

Hipoteze in ugotovitve II

- UKM obiskujejo študentje iz vseh fakultet UM, ki imajo sedež v Mariboru.
 - **Drži.**
- Med študenti različnih fakultet UM obstajajo razlike glede namena izposoje gradiva.
 - **Drži.**

Razprava je odprla nova vprašanja

- Zakaj si nekateri študentje v UKM ne izposojajo gradiva? Si ga izposojajo v fakultetni knjižnici? Ali zanje ni na voljo ustreznega gradiva? Ali se ne učijo iz študijskih gradiv? Ali uporabljajo samo elektronska gradiva?
- Zakaj tako nizek odstotek bere nestrokovno literaturo? Si jo izposojajo drugje? Sploh ne berejo? Kako jih pridobiti med bralce?

Razprava je odprla nova vprašanja II

- Zakaj si študentje določenih fakultet izposojajo več strokovnega gradiva kot študentje z drugih? Zakaj take razlike pri nestrokovnem gradivu? Kako privabiti več študentov s fakultet, kjer je izposoja nizka? Ali je zastopanost gradiva po vseh strokah dovolj dobra?

Zaključki

- Študentje primarno usmerjeni v branje študijske literature → nabava tovrstne literature prioriteta
- Razrešiti težave, ki so se pokazale med raziskavo
- Ponovitev raziskave na večjem vzorcu, ko dopolnimo podatke o članih in o gradivu
- Dopolnitev metodologije (anketa)

Zaključki II

- Razširitev nabora vprašanj in hipotez
- Razširitev na ostale kategorije uporabnikov (predvsem zaposleni na univerzi)
- Periodično izvajanje raziskave
- Prilagajanje nabavne politike zahtevam študijskih programov in potrebam študentov

Univerza v Mariboru

Univerzitetna knjižnica Maribor

Hvala za pozornost!